

KL

EFFEKT MÅLING

EFFEKTRAPPORT 2017

Effektrapport 2017

Kontoret for Digitalisering og Borgerbetjening
Økonomisk Sekretariat
Kontoret for Vækst og Beskæftigelse

© KL
Maj 2018

Produktion: KL's Trykkeri
Design: e-Types
Tryk: KL's Trykkeri

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 3370 3370
kl@kl.dk
www.kl.dk

INDHOLD

INDHOLD	3
TABELOVERSIGT	4
1. RESUME/INDLEDNING	5
2. METODE	6
2.1 DEFINITION AF KONTROLTRIN	6
2.2 REGISTRERINGER I EFFEKTMÅLINGSREDSKABET	6
2.3 DATA FRA KOMMUNERNE	7
2.4 KOMMUNERNES OG DEN FÆLLES DATAENHEDS OPGØRELSESMETODE	7
2.5 KVALITETSSIKRING AF DATA	7
2.6 INDSATSEN I KONTROLENHEDERNE	8
2.7 EFFEKTMÅL PÅ KONTROLTRIN 1 OG 2	8
TIDSPLAN FOR EFFEKTMÅLINGER PÅ PILOTTERNE	8
3. DE OVERORDNEDE RESULTATER AF KOMMUNERNES EFFEKTMÅLING PÅ KONTROLTRIN 3	9
3.1. EFFEKTMÅLINGEN 2017	9
4. KOMMUNERNES SAMARBEJDE MED INTERNE OG EKSTERNE MYNDIGHEDER	11
4.1. SAMLET OVERBLIK OVER KANALERNE	11
5. ANALYSER PÅ YDELSESTYPER	14
5.1. KOMMUNERNES KONTROL MED DE KOMMUNALE YDELSESTYPER	14
5.2. EFFEKTEN OPGJORT PÅ YDELSESTYPER	15
6. HVORDAN DER BLIVER SNYDT – ANALYSE AF SAGSTYPER	17
7. EFFEKTMÅLING PÅ KONTROLTRIN 1 OG 2	19
7.1 FORELØBIGE RESULTATER PÅ PILOTPROJEKT 1: KONTANTHJÆLP PÅ KONTROLTRIN 2	19

TABELOVERSIGT

Tabel 1 - Oversigt over Kommunernes og Den Fælles Dataenheds opgørelse over registersammenkørte sager	7
Tabel 2 - Tidsplan for effektmålinger på kontroltrin 1 og 2.....	8
Tabel 3 - Overordnede resultater af analysen.....	10
Tabel 4 - Kanaler der leverer sager til kommunerne.....	11
Tabel 5 - Antal sager kommunerne videregiver til andre myndigheder	13
Tabel 6 - Overblik over de kommunale ydelsestyper.....	14
Tabel 7 - Overblik i kr. for de tre største ydelsestyper.....	15
Tabel 8 - Effekten fordelt på ydelsestyper.....	16
Tabel 9 - Overblik over sagstyper og andele af sager	18

01 / RESUMÉ/INDLEDNING

Effektmåling af kommunernes kontrolindsats har været gennemført i alt 4 gange i år 2016 og 2017. Denne årsrapport sker på baggrund af kommunernes registreringer for hele året 2017, og vil blive sammenlignet med tallene for hele året 2016.

Der er i perioden år 2016-2017 sket en modning og professionalisering af kontrolindsatsen i kommunerne. Dette er bl.a. sket gennem en massiv indsats af de kommunale kontrolteams, og gennem samarbejdet med Den Fælles Dataenhed.

Den samlede helårseffekt opregnet til alle landets kommuner udgør 333 mio. kr. for 2017. I 2016 var den samlede effekt 323 mio. kr. Der er således en forøgelse af effekten af kommunernes kontrolindsats på 3% fra 2016 til 2017. Desuden er antallet af behandlede sager steget 10 % (fra 20.000 behandlede sager i 2016 til 22.000 sager i 2017).

I 2017 har kommunerne i stigende grad anvendt dataunderstøttet udsøgning af sager, som Den Fælles Dataenhed stiller til rådighed for kommunerne. I alt kommer 26% af kommunernes kontrolsager fra denne kilde.

Som et led i at skabe et øget fokus på kontrolindsatsen i selve sagsbehandlingen, blev det Økonomiaftalen for 2018 aftalt, at der skal etableres effektmålinger på ansøgningstidspunktet og i den løbende sagsbehandling også kaldet kontroltrin 1 og 2. Dette kan få betydning for, at sagerne opdages på et tidligere tidspunkt. Hermed er en mulighed for, at det på sigt vil give anledning til et fald i antallet af sager på kontroltrin 3.

Det første pilotprojekt er udarbejdet i et samarbejde mellem 15 pilotkommuner, Den Fælles Dataenhed og KL, og er gennemført på den løbende §10-sagsopfølgning på kontanthjælp. Metoden har vist sig at styrke den løbende sagsopfølgning både kvalitetsmæssigt og giver en mere effektiv sagsbehandlingsproces.

02/ METODE

Denne afrapportering baserer sig på kommunernes registreringer af afsluttede sager på kontroltrin 3 for hele 2017.

Dokumentationsredskabet og opgørelsesmetoderne er udviklet af KL i samarbejde med 11 kommuner og Udbetaling Danmark i efteråret 2015.

Metoden er en fælles standard for opgørelse af effekten af kontrolindsatsen med den dybdegående kontrol (kontroltrin 3). Samtidig kan redskabet generere ledelsesinformation til intern brug i kommunen. Endelig giver det mulighed for at foretage benchmark af den enkelte kommunes egne tal op imod det resultat, der tegner sig for alle landets kommuner.

I nogle kommuner kan den interne afrapportering være afgjort af, hvilke opgaver, der konkret udføres af kontrolgruppen. Fx kan visse typer af adviser eller efterreguleringer på udvalgte områder blive løst af kontrolgruppen og ikke af ydelsesmedarbejderne. For at sikre sammenlignelighed og synlighed om kommunernes indsats, har KL i samarbejde med en række kommuner udarbejdet en vejledning og en FAQ, der opdateres primo hvert år. Her er der redegjort for definitioner af relevante begreber og information om registreringspraksis. Ligeledes tilpasses effektmålingsværktøjet årligt.

2.1 Definition af kontroltrin

Konkret tages der afsæt i den nuværende kategorisering af sagskontroller på enten kontroltrin 0, 1, 2 eller 3.

Kontroltrin 0 omhandler information til borgerne om pligter og rettigheder. Dette sker gennem mange forskellige kanaler og bl.a. i samarbejde med Den Fælles Dataenhed, hvor der årligt skal gennemføres informations- og kontrolkampagner på udvalgte områder.

Kontroltrin 1 omfatter kontroller i forbindelse med behandlingen af borgerens ansøgning. Kontroltrin 2 omfatter de løbende kontroller, som fx et flytte-advis eller et advis fra e-indkomst genererer.

Der arbejdes fortsat på at finde relevante indikatorer, der kan vise udviklingen af den gode sagsbehandling i ydelseshederne på både kontroltrin 1 og 2.

I KL's faglige vejledning s. 8¹ defineres sager på kontroltrin 3 på følgende måde:

"Sager, som er opstået på baggrund af kontroloplysninger (undringer) fra andre myndigheder, borgere eller kolleger internt i kommunen, og som derfor skal udtages til særlig kontrol, registreres som en kontroltrin 3-sag. Dette gælder også sager, som er opstået som følge af registersamkøring."

Betingelsen for at en sag defineres som en kontroltrin 3-sag, og dermed er blevet medtaget i kommunernes registreringer til KL, er, at der dels har været en undring, og dels at undringen har krævet en særlig dybdegående kontrol, som ikke har været del af den almindelige sagsbehandling.

2.2 Registreringer i effektmålingsredskabet

Kommunerne har registreret hver enkelt sag på sagstype, ydelsestype og kanal.

Sagstyperne lægger sig op ad Udbetaling Danmarks definitioner. Dette er besluttet, for at det på sigt vil være muligt at indsamle information om kendte snydemønstre, ligesom det vil sikre en vis grad af sammenlignelighed.

Under ydelsestyperne registreres den ydelse, der som følge af kontrolsagen er blevet reguleret. Der er typisk tale om forsørgelsesydelse, men også andre mindre ydelser kan være omfattet af en kontrolsag. Derfor åbnes mulighed for at registrere under hovedlovene eller under kategorien Andet.

Kommunerne har registreret en effekt ud for hver sag ved at sammenlægge to typer af registreringer: Tilbagebetalingskrav og/eller fremadrettet besparelse. Ved tilbagebetalingskravet registrerer kommunerne det bagudrettede økonomiske krav, der rejses mod en ydelsesmodtager, som har modtaget en ydelse uden at være berettiget hertil. Ved den fremadrettede besparelse registreres værdien af ydelsestoppet ud fra en fremskrivning af det beløb, som borgeren ville have modtaget, hvis ydelsen var fortsat i 12 måneder.

Kommunerne har desuden registreret hvilken henvendelseskanal, der har ført til, at en sag er opstået. Det sker for på sigt at kunne

1) http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_76744/cf_202/Faglig_vejledning.PDF

følge, hvilke veje der fører til, at der opstår en konkret mistanke om snyd med ydelser. Kommunerne registrerer tillige, om der er sendt oplysninger til andre myndigheder på baggrund af den kommunale kontrolsag.

2.3 Data fra kommunerne

I alt har 93 kommuner indsendt data til KL. Til sammenligning indsendte 88 kommuner data til KL ved målingen for 1. halvår 2017 og 91 ved målingen for hele 2016. Det er vurderingen, at de 93 kommuner som udgør 95% af alle kommuner, er repræsentative for det kommunale arbejde med sager på kontroltrin 3. På den samlede effekt er beløbet omregnet til at udgøre alle landets kommuner.

Der har, efter at kommunerne har indsendt data, været foretaget en grundig gennemgang af materialet for at sikre datakvaliteten. De indsendte data er bl.a. blevet vurderet i forhold til den enkelte kommunes befolkningstal og sociale profil, og på den måde har det været muligt at finde registreringer, som beroede på fejlindtastninger eller misforståelser.

2.4 Kommunernes og Den fælles Dataenheds opgørelsesmetode

I dataindsamlingen har kommunerne til KL indberettet det antal sager, de løfter. Tallet viser med andre ord antallet af sager, hvor der er foretaget et arbejde med at vurdere og visitere sagen, hvilket i nogle tilfælde fører til oprettelse af en kontrolsag og i andre tilfælde, at sagen bliver henlagt. Til sammenligning opgør Den Fælles Dataenhed det antal sager, hvor der oprettes en egentlig kontrolsag. Det samlede antal sager bliver derfor mindre i deres opgørelse.

Det betyder, at kommunerne rapporterer, at Den Fælles Dataenhed som kanal giver 5.286 sager, hvoraf en stor andel udtages og lukkes kort efter og derfor ikke bliver til egentlige kontrolsager. Den Fælles Dataenhed opgør antallet af kontrolsager til 2.489 sager.

De to forskellige måder at opgøre sagsantallet på har ikke tidligere givet anledning til betydelige forskelle i opgørelsen af det samlede provenu. Der er ved denne måling dog tale om en betydelig forskel i det registrerede provenu hos Den Fælles Dataenhed og kommunernes registreringer, som tyder på, at der fremover skal findes en måde at foretage opgørelsen på. Det kan f.eks. ske ved, at data blot hentes fra Den Fælles Dataenhed, så kommunerne ikke skal registrere det både hos DFD og til KL.

Den Fælles Dataenheds 2.489 sager udgør en delmængde af KL's samlede sagsantal fra Den Fælles Dataenhed som kanal. Registreringen af kommunernes kontrolindsats viser dermed, at der foregår et bagvedliggende kontrolarbejde i vurderingen af sagernes omstændigheder. Det er på baggrund af denne indledende indsats, at de kontrolsager, der giver provenu, oprettes, hvorfor dette arbejde er relevant at medregne i opgørelsen af effekten af kommunernes kontrolarbejde.

2.5 Kvalitetssikring af data

Data kvalificeres gennem direkte dialog med kommunerne. Bruttoresultaterne præsenteres for kommunerne på to netværksmøder for kontrolmedarbejderne, hvor i alt 73 kommuner er repræsenteret. Endelig har kommunerne fået en overordnet præsentation af resultatet af effektmålingen på de ERFA-møder, som KL i samar-

Tabel 1 - Oversigt over Kommunernes og Den Fælles Dataenheds opgørelse over registersamkørte sager

Data fra	Samlet antal registersamkørings-sager der er vurderet af kommunerne*	Antal afsluttede kontrolsager	Samlet provenu, kr. 1000	Provenu pr. sag, kr. 1000	Hitrate
Kommunerne	5.286	NA	51.229	9,7	
DFD	NA	2.489	68.474	27,5	

*Både sager der vurderes, visiteres, og efterfølgende henlægges, samt sager, der fører til egentlige kontrolsager. Tallene i tabellen er reelle tal for 1. halvår 2017, og er ikke ganget op til hel-årseffekt.

bejde med Udbetaling Danmark afholder i Udbetaling Danmarks centre. Kommunernes tilbagemeldinger sikrer en underbygning af resultaterne, samtidig med at der er blevet taget højde for kommunernes tilbagemeldinger i rapporten.

Antallet af registreringer under kategorien Andet på ydelsestyper ligger ret stabilt. Det faktiske antal af sager under Andet ligger en smule lavere for 2017 end for 2016. KL er fortsat i tæt dialog med kommunerne for at sikre en korrekt registrering.

2.6 Indsatsen i kontrolhederne

De data, som indgår i denne rapport, er ikke fuldt dækkende for kontrolhederne indsats. En del af deres arbejde er også at løfte sager for Udbetaling Danmark (§11-sager), samtidig med at kontrolhederne også mange steder er ansvarlige for en del af de forebyggende aktiviteter, som iværksættes internt i kommunerne. Det vil fx ofte være kontrolmedarbejderne, der underviser deres kolleger i ydelseshederne i, hvad man skal være særligt opmærksom på i forhold til tildeling af ydelser og den opfølgende sagsbehandling. I visse kontrolheder håndteres desuden særlige typer af adviser, som rent registreringsmæssigt er en sag på kontroltrin 2 (den løbende sagsopfølgning), men som alligevel giver store reguleringer for kommunen.

2.7 Effektmål på kontroltrin 1 og 2

I Økonomiaftalen for 2018 indgik KL og regeringen aftale om at igangsætte effektmålinger af kommunernes kontrolindsats på trin 1 og 2 ift. kontanthjælp, sygedagpenge og økonomisk friplads. Derfor har KL igangsat et projekt for at identificere egnede indikatorer for effekten af kontrolindsatsen og efterfølgende igangsætte effektmåling på kontroltrin 1 og 2.

På Kontrolområdet er der 22.000 sager årligt, mens omfanget af ansøgninger på kontanthjælp og sygedagpenge udgør hhv. 200.000 og 600.000 sager årligt. Den løbende sagsopfølgning på kontanthjælp sker ved, at de 200.000 sager gennemgås i alt fire gange årligt. Omfanget af sager er således langt større end på kontrolområdet, så det kræver en anden tilgang til registrering end, det der i dag sker på kontroltrin 3.

I efteråret 2017 blev der gennemført en foranalyse med det formål at udvikle en ny metode til at synliggøre kontroller på trin 1 og 2, og i øvrigt understøtte den løbende kommunale sagsbehandling. I forbindelse med foranalysen er der blevet anvendt en eksplorativ metode, hvor der har været foretaget en række kommunebesøg.

Resultaterne af foranalysen viste ikke overraskende, at selve sagsbehandlingen af de tre ydelser er meget forskellig grundet ydelsernes forskellighed, ligesom der er nogen forskel i systemunderstøttelse, herunder forskel på hvor automatiserede processerne er for de tre ydelser.

Derfor opdeles den enkelte ydelsestype samt hvert kontroltrinene i selvstændige delprojekter. Således at der for hver ydelsestype etab-

leres to piloter: én på at fange data på ansøgningstidspunktet og én på den løbende sagsopfølgning.

Alle piloter opbygges individuelt, og derefter testes de af i pilotkommunerne. Når metoden er færdigudviklet, bliver det frigivet, således at alle kommuner har mulighed for at benytte sig af metoderne i deres sagsbehandling.

Det betyder, at metoden til at registrere effekten deraf stiller krav om en automatisk dataopsamling, da det ellers bliver en alt for resourcekrævende opgave. Derfor er der i forbindelse med udvikling af metoden, taget stilling til, hvorvidt der i pilotforløbene kan tages udgangspunkt i de data, der bliver til rådighed i forbindelse med kommunernes nye ydelsessystemer.

Da Økonomiaftalen lyder på at der skal ske effektmålinger i 2018, er det ikke muligt at vente på udvikling af de nye ydelsessystemer. I stedet bliver Den Fælles Dataenhed den kanal der anvendes til at opsamle effektmålinger på trin 1 og 2 på den konkrete sagsbehandling, da en manuel registrering af ansøgningstidspunktet og 3 måneders opfølgning på hver af de ca. 200.000 kontanthjælpsager og ca. 700.000 sygedagpengesager.

Tidsplan for effektmålinger på piloterne

Der leveres effektmålinger på piloterne på kontroltrin 1 og 2 i takt med, at de udvikles. Det betyder i praksis, at der i første omgang leveres effektmålinger på pilotprojekt 1: kontanthjælp på kontroltrin 2 (de foreløbige resultater præsenteres i afsnit 7.2).

På pilotprojekt 2 forventes det, at projektet kommer i testfase i efteråret 2018. Tilsvarende processer er igangsat på sygedagpenge trin 1 og 2 (projekt 3-4). Projekterne på økonomisk friplads (projekt 5-6) forventes igangsat i 2019.

Tidsplanen er illustreret i nedenstående tabel 8:

Tabel 2 - Tidsplan for effektmålinger på kontroltrin 1 og 2

Projekter	Ydelser/kontroltrin	Første effektmålingsresultater
Projekt 1: §10	Kontanthjælp K2	Marts 2018
Projekt 2	Kontanthjælp K1	Oktober 2018
Projekt 3	Sygedagpenge K2	Oktober 2018
Projekt 4	Sygedagpenge K1	Oktober 2018
Projekt 5	Økonomisk friplads K2	Oktober 2019
Projekt 6	Økonomisk friplads K1	Oktober 2019

03/ DE OVERORDNEDE RESULTATER AF KOMMUNERNES EFFEKT MÅLING

3.1. Effektmålingen 2017

De deltagende kommuner har i hele 2017 behandlet 22.503 sager. Dette er en stigning på omtrent 2.100 sager i forhold til 2016. De samlede resultater for 2017 forklarer denne bevægelse med, at der løftes ca. 1.200 flere sager, der er startet internt i kommunen, ligesom der er en stigning på knap 900 sager fra Den Fælles Dataenhed (læs mere herom i afsnit 4).

Effekten af kommunernes kontrolsager udgør samlet set en fremadrettet besparelse på 258 mio. kr. og et tilbagebetalingskrav på 67 mio. kr. Begge disse tal er større end den tilsvarende tal fra 2016. Den samlede effekt er således 325 mio. kr. for 2017. I 2016 udgjorde den samlede effekt 312 mio. kr., og de ekstra sager giver altså anledning til en forøgelse af effekten af det samlede resultat på 4% fra 2016 til 2017.

Opgjort til landstal for alle 98 kommuner bliver den samlede effekt 333 mio. kr. sammenlignet med de 323 mio. kr. i 2016. Det indikerer, at indsatsen forbedres løbende.

Når analyseresultaterne for år 2016 og år 2017 sammenstilles, fremgår det, at de overordnede tendenser er de samme og viser en fortsat positiv udvikling i antal behandlede kontrolsager. Særligt skal det bemærkes, at de registersamkørte sager for alvor har vundet indpas i kontrolarbejdet, idet de nu udgør mere end 1/4 af alle sagerne.

- Lokalkendskab og et velfungerende samarbejde internt i kommunen er afgørende for en effektiv kommunal kontrolindsats. Det ses ved, at 48% af sagerne opstår i kommunen (enten fra kontrolenheden selv eller fra andre fagforvaltninger/institutioner). I 2016 var denne andel 42%. Disse sager tegner sig for 62% af den samlede effekt, som viser et lille fald i forhold til målingen for hele 2016, hvor den samlede effekt udgjorde 66%. Dette kan forklares ved, at sager

ne fra Den Fælles Dataenhed har en højere hitrate end tidligere, og det påvirker det samlede billede på trods af, at kommunerne samlet set tager flere sager.

- Der er sket en stigning i antallet af de registersamkørte sager fra Den Fælles Dataenhed. De udgør nu 26% af kontrolsagerne, i 2016 lå tallet på 22%. Hitraten øges løbende, og der er sket en stigning på 5 procentpoint fra 9% i 2016 til 14% i 2017.
- Der er fortsat et stort potentiale i et tættere samarbejde mellem kommunerne og SKAT, politiet og STAR. Der er meget få sager fra disse myndigheder, men sagerne er gode og giver store afledte besparelser i kommunerne. Sagerne fra hhv. politi, SKAT og STAR udgør hver ca. 1%, hvilket er et fald fra 2% i 2016.
- Fordelingen af sagsmængden tegner sig således: kontant-hjælpsområdet (42%), økonomisk friplads (20%) og sygedagpenge (8%).

For hele 2017 har der i 3.563 sager været en fremadrettet besparelse. Tilsvarende har der været et tilbagebetalingskrav i 3.153 sager. Generelt er der enten registreret et tilbagebetalingskrav eller fremadrettet besparelse i 25% af de registrerede sager. Dette ligger ca. 2,5 procentpoint lavere end det tilsvarende tal fra 2016, men idet den samlede sagsmængde samtidigt er steget, er effekten af kontrolindsatsen for hele 2017 højere end den var i 2016.

De indledende resultater fra analysen af kommunernes arbejde på kontroltrin 3 viser således en generelt øget indsats sammenlignet med resultaterne for 2016. Kommunerne behandler flere sager, og effekten heraf er større. Dette er på trods af, at andelen af sager, hvor der findes en effekt, er en anelse mindre end det var tilfældet i 2016.

Disse sammenhænge sammenfattes i nedenstående tabel 1:

Tabel 3 - Overordnede resultater af analysen

Overordnede resultater	2017	2016
Antal unikke sager	20.510 stk.	18.293 stk.
Antal sager i alt	22.503 stk.	20.344 stk.
Fremadrettet besparelse	258 mio. kr.	247 mio. kr.
Tilbagebetalingskrav	67 mio. kr.	64 mio. kr.
Effekt i alt	325 mio.kr.	312 mio. kr.
Effekt på årsbasis omregnet til alle landets kommuner	333 mio. kr.	323 mio. kr.
Antal sager med fremadrettet besparelse	3.563 stk.	3.443 stk.
Antal sager med tilbagebetalingskrav	3.153 stk.	3.061 stk.
Antal sager med enten fremadrettet besparelse eller tilbagebetalingskrav	5.714 stk	5.625 stk.
Fremadrettet besparelse pr. sag med besparelse	72.362 kr.	71.796 kr.
Tilbagebetalingskrav pr. sag med tilbagebetalingskrav	21.369 kr.	20.955 kr.

04/ KOMMUNERNES SAMARBEJDER MED INTERNE OG EKSTERNE MYNDIGHEDER

4.1. Samlet overblik over kanalerne

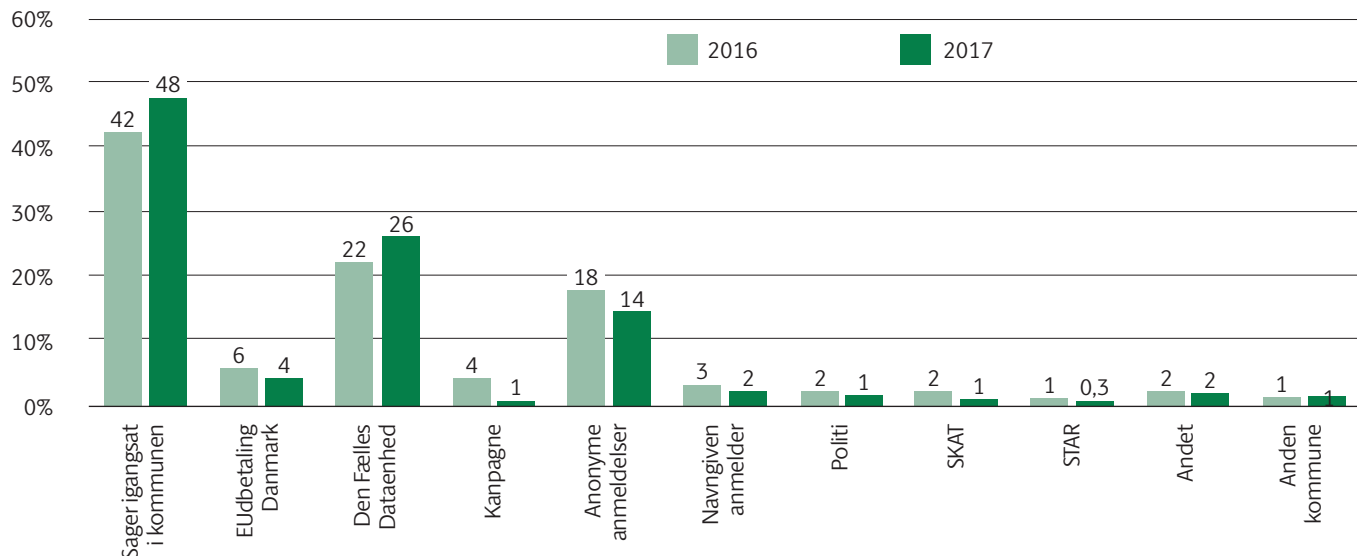
Nedenstående tabel 2 giver et overblik over de kanaler, som har ført til, at kommunernes kontrolsager er blevet rejst. Tabellen viser det samlede tilba-gebetalingskrav og den samlede fremadrettede

besparelse opnået fra hver kanal. Derudover fremgår det af tabellen, hvor stor en hitrate kanalerne har – dvs. andelen af sagerne fra kanalen, der har effekt – samt hver kanals gennemsnitlige effekt pr. kanal.

Tablet 4 - Kanaler der leverer sager til kommunerne

Kanal	Andel af sager	Antal sager	Samlet tilbagebetalingskrav (1.000 kr.)	Samlet fremadrettet besparelse (1.000 kr.)	Hitrate	Gns. tilbagebetalingskrav pr. sag	Gns. fremadrettede besparelse pr. sag i kr.
Internt i kommunen (fra anden forvaltning)	22%	4.462	20.661	88.723	40%	4.630	19.884
Egen drift (kontrolenhed)	15%	2.967	13.164	46.348	50%	4.437	15.623
Projekter	9%	1.893	1.641	22.800	27%	867	12.047
Virksomhedsbesøg	2%	388	466	8.015	18%	1.203	20.660
Sager igangsat i kommunen	48%	9.709	35.932	165.885	40%	3.701	17.085
Udbetaling Danmark	4%	838	2.891	2.583	10%	3.449	3.081
Den Fælles Dataenhed	26%	5.286	9.548	41.681	14%	1.806	7.885
Kampagne	1%	131	229	2.455	29%	1.745	18.738
Anonyme anmeldelser	14%	2.882	4.813	20.950	17%	1.670	7.268
Navngiven anmelder	2%	429	1.489	4.250	16%	3.470	9.903
Politi	1%	243	2.519	3.692	36%	10.366	15.193
SKAT	1%	189	5.477	2.829	40%	29.057	15.008
STAR	0,3%	53	2.043	36	89%	38.827	687
Andet	2%	320	1.413	8.950	80%	4.419	27.998
Anden kommune	1%	269	745	3.744	15%	2.771	13.919
Sum	100%	20.349	67.100	257.055	28%	3.297	12.632
Samlet effekt i alt			325 mio. kr.				
Sager igangsat i kommunen udgør % af samlet økonomisk effekt			62 %				

Figur 1 - Kanaler der leverer sager til kommunerne (%)

Jævnfør tabel 2 resulterer følgende tre kanaler i flest sager:

1. Sager igangsat i kommunen (48%)
Næsten halvdelen af alle sager er igangsat på kommunernes eget initiativ. Sager fra de interne kanaler påbegyndes enten i kontrolhederne, via projekter, på baggrund af virksomhedsbesøg eller som følge af henvendelser fra andre forvaltninger internt i kommunen. De sager der igangsættes af kontrolhederne har en hitrate på 50% og udgør den højeste hitrate af alle de interne kanaler. Sammenlignet med 2016 er dette en forøgelse på 6 procentpoint, hvilket vidner om en styrkelse af samarbejdet kommunernes interne kanaler imellem. Samlet har sagerne igangsat i kommunen en høj hitrate på 40%.
2. Den Fælles Dataenhed (26%)
DFD er den eksterne kanal, der leverer flest sager. 26% af sagerne kom fra DFD i 2017 sammenlignet med 22% i 2016. Sagerne har en hitrate på 14%.
3. Anonyme anmeldelser (14%)
Er udtryk for anmeldelser der fx kan være modtaget via kommunens Snyd-knap. Der er færre anonyme anmeldelser i 2017 end i 2016, hvor andelen var 18%.

Sagstallet fra DFD er steget løbende i både sagsandel og hitrate. Således gjorde sagsandelen 22% for hele 2016 og nu 26% for hele 2017.

Der har i løbet af 2016 været gennemført en række informations- og ERFA-møder med deltagelse af Udbetaling Danmark, DFD, kommunerne og KL, og det arbejde er fortsat i 2017. Udviklingen viser en modning af samarbejdet, hvormed DFD løbende er blevet den vigtigste eksterne samarbejdspartner for kommunerne.

Der er en løbende og tæt dialog mellem DFD og kommunerne, bl.a. er der formaliserede tilbagemeldinger på arbejdet med de register-samkørte sager. Ligeledes er der indledt samarbejde om at register-samkøre data på ansøgningstidspunktet og i den løbende sagsbehandling, og der er et uudnyttet potentiale i dette.

Virksomhedsbesøg er stadig en interessant kanal. Kanalen giver få sager (2% af sagerne), men disse har fortsat en høj gennemsnitlig fremadrettet besparelse på 20.660,- kr. pr. sag og en hitrate på 18%. Denne udvikling er i tråd med resultaterne fra 2016. Dog er hitraten faldet fra 29% i 2016 til 18% i 2017. Der kan være mange forklaringer på dette, men kommunerne målretter typisk indsatsen mod virksomheder i en bestemt branche i en periode, så en forklaring kunne være at der besøgt virksomheder i brancher som snyder mindre

Den interne kanal, som giver det største tilbagebetalingskrav og den største fremadrettede besparelse er fra anden forvaltning internt i kommunen. Dette svarer til tendensen fra 2016.

Ligeledes i tråd med analysen fra 2016 kommer få sager fra de andre offentlige myndigheder Politi, SKAT og STAR (tilsammen 2,3% af det samlede antal sager). Niveauet er faldet fra 2% til 1% af sagerne, der kommer fra de øvrige offentlige myndigheder. Det er en beklagelig tendens, at samarbejdet med de øvrige offentlige myndigheder løbende forringes, fremfor det modsatte, eftersom disse sager har relativt høj hitrate og gennemsnitligt højt provenu.

4.1.1. Det interne samarbejde i kommunerne

I 2017 viser registreringerne, at samarbejdet på tværs af kommunen er blevet endnu tættere, og at det interne samarbejde fortsat udgør en væsentlig del af en effektiv kontrolindsats: kommunen som kanal spiller fortsat en afgørende rolle i arbejdet med at reducere fejludbetalinger og snyd. Dog er den samlede andel af den økonomiske effekt fra sager igangsat internt i kommunen faldet fra 66%

i 2016 til 62% i 2017. Dette er imidlertid stadig en betydelig andel. Kommunernes gode lokalkendskab og tætte samarbejde på tværs af interne forvaltninger er derfor fortsat afgørende for det samlede antal af sager, og dermed for størrelsen på den samlede effekt af kommunernes kontrolarbejde.

Mange kontrolenheder har derfor fokus på at styrke det gode samarbejde internt i kommunen, fx gennem undervisning af kollegaer. Undervisningen omhandler primært, hvad kollegerne skal være opmærksomme på for at være med til at yde en tidlig indsats mod fejludbetalinger og snyd.

Den ydelse som oftest stoppes eller reguleres som følge af "undringer" fra egen kommune er kontanthjælp. Denne ydelse udgør 34% af den samlede kommunale effekt. Ofte er det sager, der vedrører ukorrekte bopælsforhold. Dette understreger atter vigtigheden af et godt internt samarbejde mellem kontrolenheden, ydelsesafdeling og folkeregister for at yde en målrettet indsats mod fx fædrehoteller eller borgere på ukendt adresse.

4.1.2. Kommunernes videresendelse af sager til andre myndigheder

Nedenstående tabel 3 viser, at ca. 88% af alle afsluttede sager bliver afsluttet i egen kommune, uden at der videresendes sager til andre myndigheder. Dette tal var ca. 79% i 2016, hvilket styrker den førnævnte pointe om den fortsatte vigtighed af det interne samarbejde i kommunen.

Udbetaling Danmark (UDK) er stadig den største samarbejdspartner, hvortil kommunerne i 2017 videresendte 1.636 sager svarende til 8% af det samlede sagsantal. I 2016 sendte kommunerne 3.163 sager til UDK, hvilket vil sige, at antallet af videresendte sager hertil er faldet med 48%. At færre sager videresendes er imidlertid en logisk konsekvens af, at flere sager afsluttes internt i kommunerne.

Det er en del af kontrolenhedernes opgave at sagsoplyse på vegne af Udbetaling Danmark på de ydelser, som Udbetaling Danmark er ansvarlige for (§11-sager). Årsagen til faldet i videresendte sager til Udbetaling Danmark kan derfor også tilskrives, at der er kommet færre anmodninger om at sagsoplyse for Udbetaling Danmark.

Det fremgår af tabellen, at videresendelse af "undringer" til de øvrige myndigheder fortsat er meget begrænset – 2,6% af sagerne videresendes samlet til SU, Politi, STAR og SKAT. I 2016 blev 2,4% af sagerne videresendt til SKAT alene. Forskellen i det faktiske antal sager sendt til SKAT er imidlertid ikke meget stor, idet kommunerne som nævnt behandler flere sager i 2017 (398 sager er videresendt til SKAT i 2017 imod 493 sager i 2016).

Table 5 - Antal sager kommunerne videresender til andre myndigheder

Videresendelse af sager til anden myndighed	Antal sager	Andel i procent
Afsluttes i egen kommune, videresendes ikke	18.079	88,2 %
Udbetaling Danmark	1.636	8,0 %
SKAT	398	1,9 %
Anden myndighed	63	0,3 %
Anden kommune	175	0,9 %
SU	58	0,3 %
Politi	51	0,2 %
STAR	44	0,2 %

Figur 2 - Udviklingen fra år 2016 til år 2017 i sager som kommunerne videresender (%)

05/ ANALYSER PÅ YDELSESTYPER

Nedenfor analyseres resultaterne af kontrolindsatsen på de tre store kommunale ydelsestyper: kontanthjælp, sygedagpenge og økonomisk friplads. Desuden gennemgås hvilke ydelsesområder, der giver de bedste sager, herunder tilbagebetalingskrav og fremtidig besparelse.

5.1. Kommunernes kontrol med de kommunale ydelsestyper

Af tabel 4 nedenfor fremgår det, at kontanthjælpssagerne udgør den største andel med 42% i 2017. I 36% af disse sager er der registreret en effekt. Sygedagpenge udgør 8% og økonomisk friplads 20%. Disse tal stemmer godt overens med resultaterne fra 2016.

For kontrolsager vedrørende kontanthjælp er der sket en stigning både i andelen af sager, og i andelen af sager med effekt. Således er der en stigning i andelen af det samlede antal sager på kontanthjælp fra 35% i 2016 til 42% i 2017, mens andelen af sager med effekt er steget fra 34% i 2016 til 36% i 2017. Dog skal det siges, at opgørelsesmetoden har ændret sig en anelse fra 2016 til 2017, idet man i 2017 har forsøgt at opdele de forskellige ydelser under kontanthjælpshatten, så fordelingen blev mere tydeligt. Derfor har man også måtte lægge det hele sammen for at kunne drage samlingning med 2016 tallene.

Særligt gælder der for kontanthjælp, at mange borgere, der modtager denne ydelse, får den over en længere periode. Nogle gange igennem en årrække, i modsætning til både sygedagpenge og økonomisk friplads, som oftest kun udbetales i en begrænset periode. KL har udarbejdet en liste over indikatorer på kontanthjælp for at

understøtte sagsbehandlingen på ansøgningstidspunktet og i den løbende sagsbehandling. Listen er tilgængelig på KL's hjemmeside for kontrol med sociale ydelser².

For mange kommuner vil der være et uudnyttet potentiale i at styrke kontrollen og samarbejdet med jobcenteret på sygedagpenge. KL har til det formål udarbejdet inspiration til gennemførelse af virksomhedskontroller til at understøtte kontrollen på dette område, som er tilgængelig på KL hjemmeside vedr. effektmåling.

På økonomisk friplads ligger antallet af kontrolsager i 2017 på samme niveau som i 2016. Dog er der sket et fald af sager, som giver en effekt, fra 2016 til 2017. Således var der i 2016 39% af sagerne, der havde en effekt, mens det er faldet til 33% i 2017.

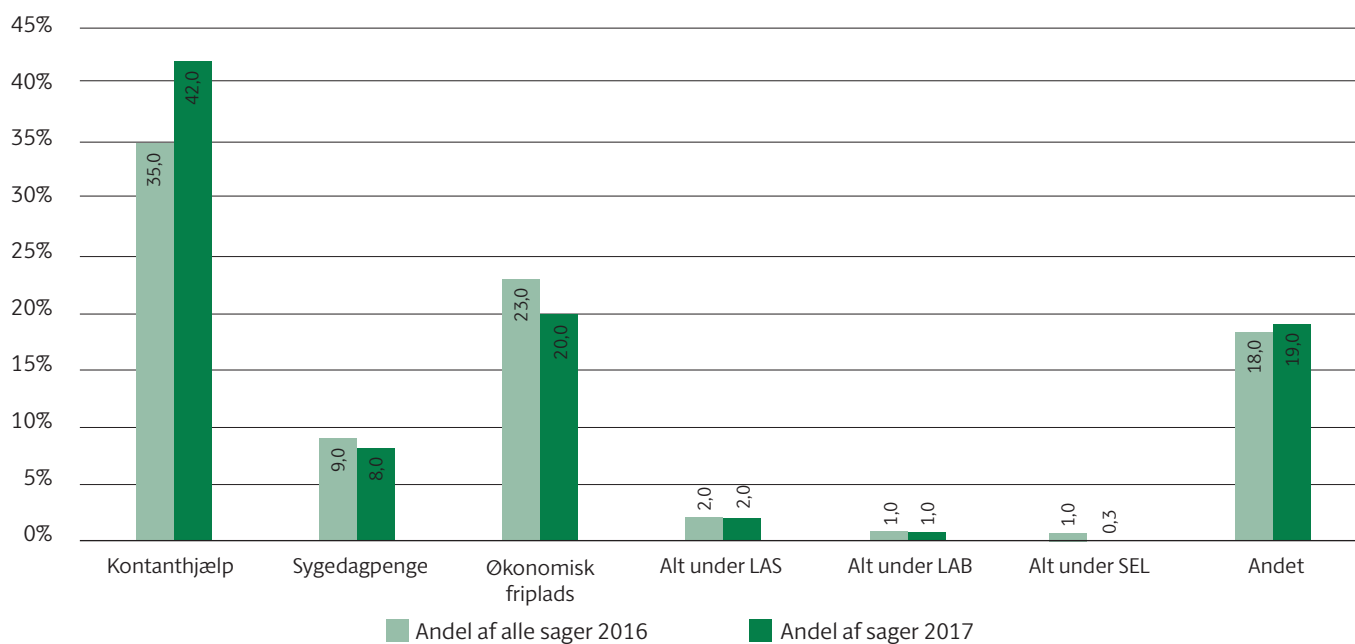
Forklaringen skal muligvis findes i, at det blev skrevet ind i dagtilbudsloven gældende fra 2016, at der sker automatisk regulering af økonomisk friplads ved hjælp af E-indkomstregistret. Det kan være et udtryk for, at den løbende regulering virker, og det betyder, at det generelt er blevet sværere at snyde med denne ydelse. Dertil kommer, at der tidligere har været en generel udfordring med at løfte de såkaldte enligsager, hvortil økonomisk friplads er en ydelse, der oftest modtages af enlige.

Det kan samlet set betyde, at kontrolarbejde vedrørende Økonomisk Friplads i højere grad søges løftet via registersamkøring. Således at sagerne på økonomisk friplads i høj grad rejses på baggrund af et udtræk fra Den Fælles Dataenhed.

Tabel 6 - Overblik over de kommunale ydelsestyper

Ydelsestype	Andel af alle sager 2016	Andel af sager med effekt 2016	Andel af alle sager 2017	Andel af sager med effekt 2017
Kontanthjælp	35%	34%	42%	36%
Sygedagpenge	9%	32%	8%	31%
Økonomisk Friplads	23%	39%	20%	32%

2) <http://www.kl.dk/Okonomi-og-administration/Administration-og-digitalisering/God-borgerservice-efter-UDK/>

Figur 3 - Udviklingen fra 2016 til 2017 i sager som kommunerne videregiver (%)**5.2. Effekten opgjort på ydelsestyper**

Nedenstående tabel 6 viser sammenhængen mellem effekt og de forskellige ydelsestyper.

Som tabellen viser, er det fortsat primært de tre store ydelsestyper kontanthjælp, økonomisk friplads og sygedagpenge, som der registreres i effektmålingen.

Tabel 7 - Overblik i kr. for de tre største ydelsestyper

Ydelsestype	Gns. tilbagebetalingskrav pr. sag m. effekt kr.	Gns. fremadrettet besparelse pr. sag m. effekt kr.
Kontanthjælp	13.300	49.574
Sygedagpenge	13.970	87.608
Økonomisk Friplads	4.253	19.231

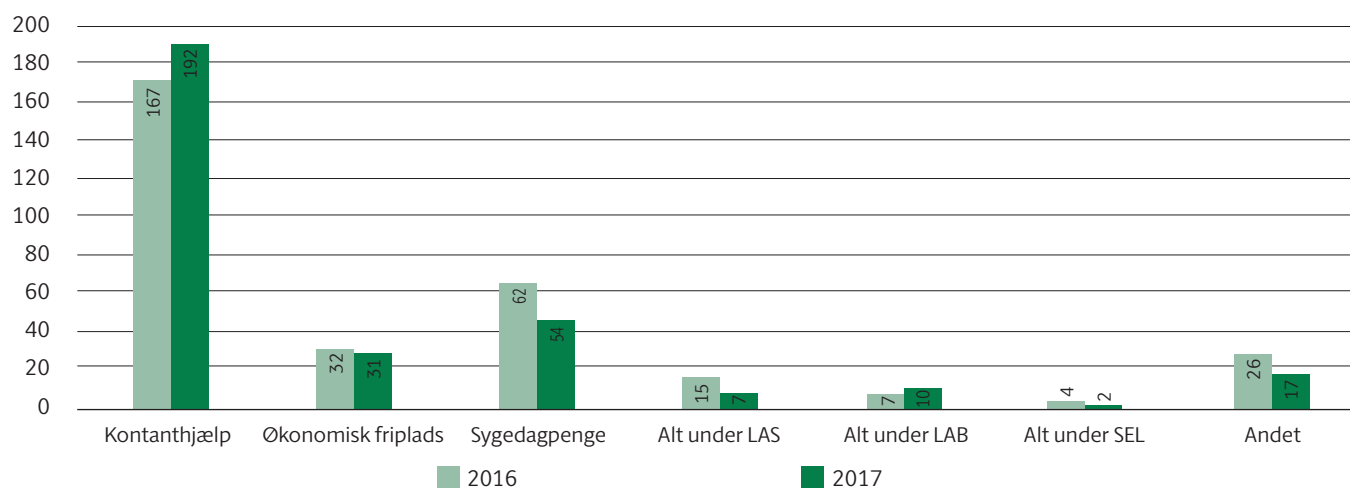
Ydelsestype	Gns. tilbagebetalingskrav pr. sag m. effekt kr.	Gns. fremadrettet besparelse pr. sag m. effekt kr.
Kontanthjælp	12.674	51.103
Sygedagpenge	11.213	89.761
Økonomisk Friplads	3.936	26.489

Med afsæt i de nedenstående data viser det et par meget interessante nedslag, fx integrationsydelse, som udgør 2% af sagerne og har en effekt på 16 mio. kr.

Tablet 8 - Effekten fordelt på ydelsestyper

Ydelsestype	Antal sager	Andel af alle sager %	Udgør andel af tilbagebetalingskravet %	Udgør andel af den fremadrettede besparelse %	Effekt mio. kr.
Kontanthjælp	7.683	38%	52%	49%	162
Andet	3.900	19%	9%	4%	17
Økonomisk friplads	4.134	20%	8%	10%	31
Sygedagpenge	1.710	8%	11%	18%	54
Andet under LAS	501	2%	4%	2%	7
Andet under LAB	278	1%	3%	3%	10
Andet under SEL	70	0,3%	1%	1%	2
Førtidspension	554	3%	2%	1%	5
Pension	391	2%	1%	1%	4
Boligstøtte	354	2%	1%	2%	5
Integrationsydelse	501	2%	3%	5%	16
Ledighedsydelse	49	0,2%	1%	0,5%	2
Ressourceforløbsydelse	211	1%	3%	3%	8
Fleksjobydelse	130	1%	2%	1%	4

Figur 4 - Udviklingen fra 2016 til 2017 i sager som kommunerne videresender (mio. kr.)

06/ HVORDAN BLIVER DER SNYDT – ANALYSE AF SAGSTYPER

På nedenstående tabel 7 ses hvordan sagerne fordeler sig inden for de enkelte sagstyper og dermed hvilke snydmønstre, der er registreret på. Desuden viser tabel 7, hvordan de efterfølgende reguleringer gennemsnitligt fordeler sig på sager, hvor der er et tilbagebetalingskrav og/eller en fremadrettet besparelse. Dermed er sager, der er henlagt uden provenu ikke medtaget i gennemsnitsberegningerne i tabellen.

Tabellen viser desuden fordelingen på de forskellige snydmønstre for de sager, der har resulteret i en regulering. I alt resulterer 4.415 sager i et tilbagebetalingskrav og 4.358 sager i en fremadrettet besparelse.

Når tallene for 2017 sammenholdes med 2016 tegner der sig et næsten uændret resultat. Der er dog en generel fremgang på sager, der registreres som beskæftigelsesforhold samt et fald på sager, der registreres som enligforhold.

Af tabellen ses også, at sagsantallet inden for hver kategori ikke nødvendigvis er en indikator for, hvor mange sager, der resulterer i et tilbagebetalingskrav og fremtidig besparelse. Fx udgør enligningsager 22% af det samlede sagsantal, men da de er svære at løfte er det kun få af sagerne, der afsluttes med et tilbagebetalingskrav eller en fremadrettet besparelse.

På enligningsager udgør det gennemsnitlige tilbagebetalingskrav 7.721,- kr. pr. sag, og den fremadrettede besparelse udgør i gennemsnit 32.478,- kr. pr. sag. Den samlede effekt udgør 36 mio. kr. Vurderingen af hvorvidt en borger er enlig afhænger af andet end blot bopælsregistreringen, og dermed kan det være svært at påvise, om en borger skal modtage ydelser som enlig eller samlevende.

Bopælsforhold udgør 25% af sagstyperne og er dermed den sagstype, der er årsag til igangsættelse af den største andel af sagerne. Som det fremgår af tabel 7, fører langt de fleste sager til, at der blot sker et ydelsesstop, idet det sker i 1.032 af sagerne, hvorimod at der kun stilles krav om tilbagebetaling i 504 af sagerne. Det gen-

nemsnitlige tilbagebetalingskrav udgør 8.558,- kr. pr. sag. Den gennemsnitlige fremadrettede besparelse udgør 60.873,- kr. pr. sag, og samlet set udgør Bopælsforhold en samlet effekt på 67 mio. kr.

En anden meget væsentlig sagstype er Beskæftigelsesforhold, som udgør 23% af sagerne. Her er der 1.254 sager med et tilbagebetalingskrav og de giver i gennemsnit en effekt på 16.073,- kr. pr. sag. Der er 1.093 sager med en fremadrettet besparelse, hvor denne udgør en fremadrettet besparelse på 82.089,- kr. pr. sag. Den samlede effekt udgør 109,9 mio. kr. og er dermed den sagstype, der udgør den højeste andel af effekten.

Udlandsforhold udgør blot 7% af de samlede sager, hvilket er en tilbagegang fra 9% i 2016. Dog har de gennemsnitligt 31.635,- kr. i tilbagebetalingskrav pr. sag, hvilket er en væsentlig forøgelse fra 2016. Den fremadrettede besparelse udgør 59.332,- kr. Det udgør en samlet effekt på 36,4 mio. kr. I disse sager spiller kommunens folkeregister en stor rolle, og der er, som tallene viser, en forholdsvis stor besparelse og et stort tilbagebetalingskrav ved at løfte disse sager.

Sager om indkomst/formue udgør 19% af sagerne. Der er 18.064,- kr. i gennemsnitlig tilbagebetalingskrav og 66.324,- kr. i gennemsnitligt fremadrettet besparelse. Dette giver en samlet effekt på 60,9 mio. kr.

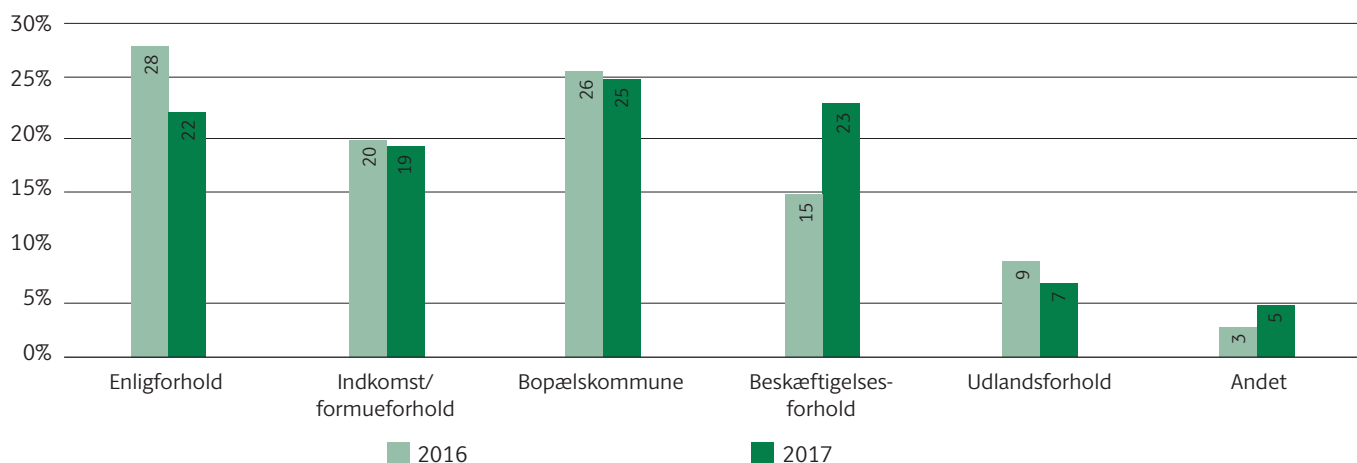
At tilbagebetalingskravene er så store på dette område kan skyldes, at der fx ikke er oplyst om arv eller indtægter. Disse sager vil typisk blive løftet i forbindelse med, at der findes dokumentation, der kan underbygge sagen. Hermed er muligheden for at rette et tilbagebetalingskrav mod borgeren langt bedre, end det fx er i enligningsager.

Det overvejes, hvordan disse sagstyper kan understøttes gennem registersamkøring. Således arbejdes der i regi af Den Fællesoffentlige Styregruppe for Fejludbetalinger og Kontrol (SFK) for at analysere mulighederne for tilvejebringelse af hyppigere formuedata bl.a. fra banker og pengeinstitutter.

Tabel 9 - Overblik over sagstyper og andele af sager

Sagstype	Andel af sager		Samlede andel af tilbagebetalingskravne		Samlede andel af den fremadrettede besparelse			
	I procent	Antal sager	Mio. Kr.	Gennemsnit pr. sag	Antal sager	Mio. Kr.	Gennemsnit pr. sag	Samlet effekt
Enligforhold	22%	682	5,3	7.721	946	30,7	32.478	36
Indkomst/formueforhold	19%	1.128	20,4	18.064	611	40,5	66.324	60,9
Bopælsforhold	25%	504	4,3	8.558	1.032	62,8	60.873	67,1
Beskæftigelsesforhold	23%	1.254	20,2	16.073	1.093	89,7	82.089	109,9
Udlandsforhold	7%	356	11,3	31.635	424	25,2	59.332	36,4
Andet	5%	491	6	12.224	252	8,9	35.219	14,9
Sum	100%	4.415	67,4	-	4.358	257,8	-	325

Figur 5 - Udviklingen fra år 2016 til år 2017 fordelt op sagstyper (%)

07/ EFFEKT MÅLING PÅ KONTROLTRIN 1 OG 2

Som led i Økonomiaftalen for 2018 har KL igangsat et projekt for at identificere egnede indikatorer for effekten af kontrolindsatsen og efterfølgende igangsætte effektmåling på kontroltrin 1 og 2.

Filosofien bag piloterne er at tage registersamkøringen i brug på trin 1 og 2 og måle effekten deraf. Det bemærkes, at metoden understøtter den løbende kommunale sagsbehandling i form af forenkede arbejdsgange mv.

Hermed opnås der dobbelteffekt ved indførelsen. Piloterne opdeles både i de 3 ydelser samt på hhv. ansøgnings- samt opfølgningstidspunktet, da der også der er forskelligt databehov, afhængigt af om der er tale om behandling af en ny ansøgning eller den løbende sagsopfølgning.

7.1 Foreløbige resultater på pilotprojekt 1: kontanthjælp på kontroltrin 2

Den Fælles Dataenhed har i samarbejde med 15 kommuner udviklet og testet en ny automatiseret løsning, der erstatter kommunernes manuelle § 10-opfølgning.

Den nuværende praksis for § 10-opfølgning er, at alle ydelsesmodtagernes forhold skal gennemgås mindst hver tredje måned med henblik på en vurdering af, hvorvidt betingelserne for tildeling af ydelsen fortsat er opfyldt. Kontrollen foretages via manuelle systemopslag i diverse it-systemer. Derudover gennemgås alle borgers forhold én gang årligt i forbindelse med årsopgørelsen fra SKAT bliver tilgængelig.

Pilotprojektet består i udviklingen af en automatiseret løsning, hvormed alle ydelsesmodtagere kontrolleres ugentligt via registersamkøring. Resultatet af samkøringen identificerer de sager, som kommunerne skal undersøge yderligere for at afgøre, om der skal ske en ændring af hjælpen.

De foreløbige resultater for pilotprojektet viser, at sagsbehandlerne i de 15 pilotkommuner har skulle gennemgå ca. 52.233 sager i de 15 pilotkommuner for at efterleve den lovpligtige § 10-opfølgning. Samtidigt viser resultaterne, at det kun er ca. 9.402 sager, som der reelt er sket ændringer på i samme periode. De sager er blevet fremsøgt ved hjælp af registersamkøring. Samlet set viser det sig, at det kun er ca. 4% af alle 52.233 sager, som giver anledning til, at der igangsættes en egentlig kontrolsag. På den baggrund er der i de 15 pilotkommuner afsluttet i alt 104 sager med et provenu i forløbets periode fra december 2017 til marts 2018.

De foreløbige resultater viser desuden, at der i perioden ikke er fundet sager ved den manuelle gennemgang, som registersamkøringen ikke også har fanget. Deraf kan det konkluderes, at dataenhedens løsning lever op til kravene om opfølgning i aktivlovens § 10.

Af de foreløbige resultater tegner der sig et samlet billede af, at kvaliteten af sagsopfølgningen løftes, fordi der ved hjælp af registersamkøring kan udpeges de sager, som der reelt er sket ændringer på. Dermed hjælpes sagsbehandlerne i sagsopfølgningen, som ellers ville foregå manuelt.

KL

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 3370 3370
kl@kl.dk
www.kl.dk